

- ÉÉN -

Op het moment dat Ben wakker schiet,
schuift er een grijze wolk voor de zon
die de rest van de dag zal blijven hangen.

Het is kouder geworden.

VERTREKDAG denkt Ben.

Hij kijkt naar de stad.
Ver onder zich:
de straten, het pleintje,
het park in de verte.

Naast het park: de stinkbeek
die onder de grond verdwijnt.
Hier beneden, vlak naast de sluis,
komt ze terug uit.
Als ge u van ginder laat meedrijven, komt ge
meer dan een kilometer verder,
door een gat terug naar buiten
en valt dan hier, met uw kont
pardoes in het kanaal.
De stinkbeek.
Ge ruikt ze tot hierboven.
Niet gewoon de sluis. Die ruikt anders.
Maar de beek.

Honden -

ruiken bijna een miljoen keer beter dan mensen.

En in stereo. Zij ruiken in stereo.

Zij weten daardoor onmiddellijk waar een geur vandaan komt.

Van op de hoge schoorsteen waar hij zit,
ziet Ben de hele wijk.
Dit is zijn plek,

was altijd zijn plek.
Niemand van de andere honden is hier ooit geweest.

Ben denkt aan Jaco.

Ze zien elkaar niet meer alle dagen, Jaco en hij.
En als ze elkaar zien,
blijft het soms minuten
oorverdovend stil tussen hen.

Hij kijkt naar de kasseiweg.
waarlangs hij jaren geleden is toegekomen.
Daarlangs zal hij straks ook weer gaan.

- TWEE -

Zijn eerste nacht in de stad
heeft Ben in een betonmolen doorgebracht.
Jaren geleden.
Het nieuwe woonblok was nog lang niet klaar toen.
Een grote graafput
en een grijs skelet van gewapend beton.
Ben was hier 's nachts toegekomen
in de gietende regen
en hij had beschutting gezocht.

Zo is het allemaal begonnen.
Stel u voor.

Ge slaapt.
Dus het is donker. Uw ogen zijn dicht.
Geen licht. Donker.
En ge zijt nergens. Ge denkt niks. Ge hoort niks.
Nergens.
BZZZ
En dan ineens, alsof het van heel ver komt: BLAF

Ogen open, heel even, en weer dicht.
Gedroomd.
Maar na een paar seconden weer
en dit keer luider: BLAF!
Ogen weer open. En ge ziet dit:
 (grijnzende kop, met de tong uit zijn bek, hijgt)
Ge schrikt u kapot.
Ge gromt. Blaft. De longen uit uw lijf.
Ge duwt en trapt naar die grijnzende kop.
KAJET! doet de kop en hij verdwijnt uit het beeld.
Het is weer stil.
Daarna zit ge te hijgen
en durft dan pas langzaam uw kop naar buiten te steken.
Een beetje onder u zit
een donkerbruine hond met een glanzende vacht
aan zijn poot te likken.
 AUW. DIE IS DUS NAAR DE KLOTEN, HÉ.
WIE ZIJT GIJ? vraagt Ben.
 UW SLECHT GEWETEN. IN DE VORM VAN EEN HOND.
WAT WILT GIJ VAN MIJ?
 IK WIL NIKS. IK KWAM U WEKKEN. DA'S AL.
IS DAT EEN MANIER OM IEMAND TE WEKKEN?
 IS DAT EEN MANIER OM ZELFMOORD TE PLEGEN?
ZELFMOORD?
 DAT IS EEN BETONMOLEN!
 DE KLEINTJES VAN DOMME DAVE HEBBEN HIER ONLANGS
 OOK EENS IN GESLAPEN.
 ZE ZIJN NU ALLEBEI IN HET BETON VERWERKT.
 SCHOON VERMALEN. GE ZIET ER NIKS VAN.
 MAAR DAT STUK DAAR: BETON MET HONDJES.
 PLEZANT HÉ?
HEB IK U PIJN GEDAAN?
 PIJN GEDAAN?! DIE POOT GAAT MOETEN AFGEZET WORDEN!
HET WAS VAN 'T SCHRIKKEN zegt Ben SORRY
 IK BEN NE POOT KWIJT EN HIJ ZEGT 'SORRY'
GE HEBT ER TOCH NOG DRIE ANDEREN...
De bruine lacht niet. Hij vraagt alleen

KUNT GIJ LOPEN?
HOE DENKT GE DAT IK HIER GERAAKT BEN?
MAAK DAN DAT GE WEG ZIJT
WANT IK HEB NE SCHEET GELATEN!

Een bulderlach.
Ben loopt weg.
De bruine erachter, de pijn aan zijn poot alweer vergeten.

Dat was Jaco.
Brutaal. Vaak vervelend. Maar altijd grappig.
Er is geen dag voorbij gegaan dat zij niet samen waren.

Jaco en hij.

Tijdens de markt in de fontein springen,
een rondje zwemmen zodat ge doornat zijt
en dan, van op de rand, zò hard schudden
dat alle madammen op de markt gillend gaan lopen.
Of

Langs de zijkant binnenwandelen in het visrestaurant
en ongemerkt naast een tafel gaan liggen,
alsof ge bij die mensen hoort.

ALS DE OBERS U DAN ZIEN, KRIJGT GE SOWIESO DRINKEN.
EN MEESTAL OOK NOG EEN STUK HUISGEMAAKTE
APPELCAKE.

Jaco heeft hem de wijk getoond,
leert hem alle andere honden kennen:
Helder met de snottebel,
Adje Spek,
De Frak, die eigenlijk Stijn heet,
Susanne Elise, haar moeder is een Duitse
Vicky,
Roger Van Kerpel, ondertussen dood,
Domme Dave, begrijpt alleen maar grappen die zo flauw zijn
dat ze niet grappig zijn,
Hoet en Cassius, de boksers,

en natuurlijk Eva,
die alles was wat een meisje kan zijn

...

En eigenlijk komt het ook door Jaco
dat Ben is wie hij nu is:
een leider. De leider van de honden uit de wijk.
Ben heeft daar nooit om gevraagd
WE ZIEN WEL had hij gezegd
- want Ben dacht eraan om snel verder te reizen -.
MAAR DE DINGEN GAAN ZOALS ZE GAAN.

En dit was zo gegaan:

- DRIE -

Voor het nieuwe woonblok een probleem werd,
kondt ge in de wijk gaan en staan waar ge wou.
Maar er was één plek
waar ge in een grote boog omheen moest lopen:
Bideloo.
Bideloo was een beenhouwer die bekend stond om zijn
dieronvriendelijkheid.

Soms zaagt ge hem bij valavond
- een kap over zijn kop om niet herkend te worden -
in het hoge gras langs de spoorweg lopen.
En dan probeerde hij met de blote hand
mussen en merels vast te grabbelen
om ze de nek om te wringen.

Vis lustte hij niet
maar toch ging hij elk weekend vissen.
Als hij er een gevangen had,
sloeg hij het beest met een pollepel dood
en liet hem daarna liggen rotten
aan de waterkant

Nu.

Roger Van Kerpel, die toen nog leefde, kent ge al.

Een oude hond, de oudste van allemaal.

Hij was stekeblind, had narcolepsie – een soort slaapziekte –
en hij stonk verschrikkelijk uit zijn bek.

Maar iedereen hield van hem.

Het lastige met Roger Van Kerpel was

dat ge hem altijd in het oog moest houden

omdat hij anders stommiteiten beging.

Dus was er een beurtrol onder de honden om op hem te letten.

En die woensdag was het de beurt aan de Frak.

Maar de Frak was al bijna twee jaar verliefd op een hondin

die elke woensdag voor de ingang van het warenhuis zat.

Zij had hem eens gebeten maar hij bleef verliefd.

En dus ging hij 's woensdags meestal naar de parking
om haar te bespieden.

Roger lag te slapen en de Frak dacht:

DIE WORDT HET EERSTE HALFUUR NIET WAKKER.

Hij was vertrokken en had Roger achtergelaten.

Roger Van Kerpel wordt wakker,

hij denkt: *TIJD VOOR ONTBIJT.*

En hij gaat op wandel.

Hij loopt langs slagerij Bideloo en gaat er,

zonder er over na te denken, binnen,

hapt in de eerste de beste worst

en blijft schrokken tot hij niet meer kan.

Op dat moment was er niemand in de winkel geweest.

Maar, stel u voor:

Roger wordt na zijn maal ineens weer doodmoe,

en valt terplekke in slaap.

Zo had Bideloo hem gevonden.

Die had hem toen in zijn kelder opgesloten.

Toen de andere honden dit te weten kwamen was er paniek ontstaan.

HEBT GE HET AL GEHOORD VAN VAN KERPEL?

NEE, HOEZO?

BIDELOO HEEFT HEM OPGESLOTEN IN ZIJN KELDER!

OEI OEI, WAT KUNNEN WE DOEN?!

Jaco had stoer willen doen en was een vette drol beginnen draaien op de stoep voor de winkel. Maar nog voor hij daarmee klaar was had Bideloo hem bij zijn nekvel gegrabbeld en hem bij Roger in de kelder gezwierd.

De andere honden werden zowat gek van angst want er werden verhalen verteld over Roger en Jaco die als stoofvlees en hamburgers waren verkocht.

Ben fronste zijn kop.

IK GA WEL EENS KIJKEN HOE HET ER DAAR AAN TOEGAAT.

NIET DOEN! STRAKS WORDT GE NOG IN EEN WORST GEDRAAID!

Ben zei niks, hij dacht alleen: *DRUKTEMAKERS*.

Voor de slagerij is een keldergat met een rooster.

Een dikke dame loopt langs Ben en gaat de winkel binnen.

PSST, JACO, HOORT GE MIJ?

Geschuifel in de kelder en dan Jaco z'n snuit tegen het raampje.

H-E-L-P O-N-S! W-I-J G-A-A-N H-I-E-R D-O-O-D.

Ben schrikt van de angst in zijn ogen.

Hij kijkt voor zich en ziet Bideloo met zijn zweterige, rode kop.

Bezig vlees te wegen en heel hard zijn best aan het doen om vriendelijk te glimlachen naar de dikke dame:

BLAF!

De dame in de winkel kijkt op. Ze lacht.

IS DAT UW HOND, MENEER BIDELOO?

MIJN HOND?! NEE, DAT IS WEER EEN OF ANDER SMERIG BEEST UIT DE BUURT.

BLAF! BLAF!

HÉ, MAAK DAT GE WEGKOMT STINKHOND.
OF WILT GE DAT IK WORST VAN U MAAK?

BLAF!

IK HOOP MAAR DAT U DAT NIET MEENT VAN DIE WORST,
MENEER BIDELOO...

WELNEE, WELNEE, DAT WAS MAAR OM TE LACHEN...

en weer die glimlach van daarnet.

De dame betaalt,

TOT MORGEN MENEER BIDELOO, en ze vertrekt.

Een vlezige hand, die ruikt naar zeep en ajuin,
aait Ben over zijn kop.

VAN MIJ MOOGT GE BLAFFEN, JONGEN

In de winkel steekt Bideloo een blinde vink de ogen uit.

KOM zegt Ben als hij terug is bij de anderen
KOM MEE. WE MOETEN SNEL ZIJN.

SNEL, JA, SNEL!

MAAR WAT GAAN WE DOEN?!

WE LATEN ONS MET Z'N ALLEN OPSLUITEN BIJ BIDELOO.
MET ZIJN ALLEN, JA, MET ZIJN ALLEN!

KOM!

EN DAAR MET ZIJN ALLEN DOODGAAN, ZEKER!

MORGEN ZIJN WE WEER VRIJ.

KOM.

EN WAAROM ZOULDEN WIJ MORGEN WEER VRIJ ZIJN?

OMDAT...

OMDAT ARTIKEL 87 BIS

PARAGRAAF 11 VAN HET STRAFWETBOEK ZEGT

DAT EEN BEENHOUSER DIE HOND VERKOOPT

DE GEVANGENIS IN MOET.

...

Bideloo heeft de op één na ergste dag van zijn leven:

Er wordt geblaft, gekwijd, gepist.

Er wordt in hesp, biefstuk en schnitzel gebeten.

Eén na één belanden de honden in de kelder.
En iedereen is het erover eens dat het plan tot hertoe heeft
gewerkt.

Maar Jaco is niet overtuigd. Hij vindt het slap en flauw.
WAAROM GEBRUIKEN WE ONZE TANDEN NIET?!
DE DEUR ZIT OP SLOT, JACO, ALLES ZIT HIER DICHT.
OM HIER UIT TE GERAKEN MOETEN WE ONZE HERSENS
GEBRUIKEN...

IK WIL BIDELOO ZIEN BLOEDEN.

WAT EEN DRUKTE zegt Roger

die er wakker van geworden is.

Hij draait zich om en slaapt verder.

WAT EEN STANK! zegt Jaco

die liever had gehad dat Van Kerpel zijn bek niet had opgedaan.

Zo stil als die nacht zijn de honden waarschijnlijk nooit meer
geweest.

Ze slapen, dicht tegen elkaar aan, meer samen dan ooit.

Alleen Ben blijft wakker.

Hij wil niet slapen.

Hij houdt er van om als enige wakker te blijven.

Dat is tijd van hem, van hem alleen.

Op de ochtend van de ergste dag van zijn leven.
doet Bideloo zijn winkel open.

WAT DOEN WE NU, BEN?

WE HOUDEN ONS KOEST

TOT STRAKS DIE DIKKE DAME KOMT.

ALS DAN...

STIL! DAAR IS ZE AL.

Niemand beweegt.

Boven in de winkel horen ze flarden van een gesprek tussen de
dame en Bideloo.

GOEIMORGEN...

... DRIEHONDERD GRAM BOERENPATE

Gestommel.

MAG DAT IETS MEER ZIJN?

Het is even stil.

Ben opent zijn bek:

NU.

En zestien honden blaffen alsof hun leven er van af hangt.

BLAF!

BLAF!

BLAF! BLAF! BLAF!

BLAF! BLAF! BLAF!

BLAF! BLAF!

BLAF! BLEF! BLAF!

BLAF! BLAF!

BLAF!

Bideloo stormt het trapje af,

glijdt uit,

valt plat op zijn buik:

ROTBEESTEN! IK DOE JULLIE EEN PROCES

AAN! ERUIT! SNEL! ALLEMAAL!

JAMMER! zegt Jaco HET WERD HIER JUIST GEZELLIG!

Zo eenvoudig was het geweest.

En zo was Ben een leider geworden.

Jaco had Ben toen aangeboden

in zijn huis te komen wonen.

Maar Ben had bedankt voor de eer.

WE ZIEN WEL.

LAAT MIJ MAAR NOG MAAR WAT OP MIJN SCHOORSTEEN ZITTEN.

IK ZIT ER HOOG. IK ZIT ER GOED.

Een leider worden.

Er zijn er die het doen voor de eer.

Omdat ze graag macht hebben.

Omdat ze zo graag, graag gezien willen zijn.

Of omdat ze denken dat ze er rijk van zullen worden.

Ben had het gedaan omdat hij niks beters te doen had.

En ook een beetje omdat Eva het hem vroeg.

HONDEN HEBBEN LIEFST DAT IEMAND HEN ZEGT

WAT ZE MOETEN DOEN.

HONDEN DIE GEEN LEIDING KRIJGEN, WORDEN BANG.

EN VALS.

Dat zei ze.

Toen al had hij haar willen kussen.

En hij dacht in haar ogen hetzelfde te zien.

Hij had het moeten doen.

Maar hij zei enkel:

MISSCHIEN HEBT GE GELIJK.

En nu zit hij ermee.

Ben kijkt naar het nieuwe woonblok.

“HET LOT VAN DE WIJK LIGT IN UW HANDEN...”

- VIER -

Gisteren hebben ze Eva in haar oor gebeten.

Een stuk eraf. Een kleintje maar, maar wel eraf.

Eén hond had haar tegen de muur gedrumd,

de ander had haar gebeten en voor haar neus

staan kauwen op het stukje. Als een stuk rubber.

Hij brabbelde iets in een vreemde taal,

keek alsof hij boos was

en slikte het stukje door.

WEG zei hij

Doorheen haar tranen had Eva de twee

lachend zien wegwandelen.

Een grote met zwart krulhaar en een kleinere witte.

Sinds het woonblok klaar is, is er veel veranderd.
Veel meer volk ineens. Veel meer mensen.
En veel meer honden. Onbekenden.
Veel meer pis en kak overal.
En ook veel meer problemen.

In het begin ging het goed, nochtans.
Maar op de dag van de begrafenis van Roger Van Kerpel
- in zijn slaap gestorven. Pijnloos gelukkig -
was Susanne Elise helemaal overstuur
van het pleintje teruggekomen.
Haar vaste plek op het muurtje naast de zandbak
zat vol met kleine keffers.
Toen ze er iets van zei, had één ervan
een luide boer in haar gezicht gelaten.
De andere honden hadden erom gelachen en gezegd
DAT DAT NU TOCH NIET ZO ERG IS
Maar Susanne Elise was – sorry dat ze het zo moest zeggen –
'FERONTVAARDIGD'

Nu goed.

Maar zo waren er nog dingen gebeurd.
En het werd met de dag erger.
Er was eens over vergaderd.
Jaco zei:
DIE BEESTEN BEGINNEN MIJN KEEL UIT TE HANGEN.
Hoet en Cassius stelden voor
om het woonblok in brand te steken.
En Jaco zei DAT WE ER DAN IN ELK GEVAL HELEMAAL VANAF
ZOULDEN ZIJN.
Maar Domme Dave vond het niet verstandig
omdat het gevaarlijk was
- waar hij gelijk in had -.
MAAR WE MOETEN WEL ÌETS DOEN vond Jaco.
WANT EIGENLIJK zei de Frak
MOGEN DIE HIER OFFICIEEL WEL ZIJN?

EIGENLIJK NIET. DENK IK. OFFICIEEL...
BEDENKT GIJ EENS IETS, BEN zei Jaco.
En Ben had JA gezegd.

Maar hij kan niks bedenken.

En nu Eva haar oor.

- VIJF -

Het is middag.
De zon pal boven ons.
Het asfalt van de straten dampst in de hitte.
De stad is stil en leeg.
Jaco kijkt somber, loopt in rondjes om mij heen:
GROOT MET LANG ZWART KRULHAAR zegt hij
EN DE BIJTER: WIT, IETS KLEINER.
EN WEET EVA WAAR ZE VANDAAN KOMEN?
HET WOONBLOK, NATUURLIJK.
WE MOETEN ZE PAKKEN.
BEGIN DAAR MAAR EENS TE ZOEKEN...
NIET ZOEKEN, BEN, VINDEN!
OK. MAAR OM TE VINDEN MOET GE TOCH EERST...
HOE LANG IS DAT GEZEIK NU AL BEZIG...?
EN NIKS. GIJ DOET NIKS.
IK DENK, JACO.
GE MOET NIET DENKEN.
DENKEN IS VOOR DE PAARDEN, DIE HEBBEN EEN GROTE
KOP. VECHTEN, DAT MOET GE! VECHTEN VOOR UW PLAATS.
MIJN PLAATS...
WAT IS MIJN PLAATS?
DIT IS UW PLAATS.
WAAROM ZIJT GE HIER ANDERS?
IK WEET HET NIET...
IK BEN HIER TERECHTGEKOMEN...
EN GEBLEVEN.

GE WOONT HIER TOCH.
GE WOONT HIER TOCH GOED...?

JA...

MAAR SOMS DENK IK...

WAT?

LAAT MAAR.

GE ZIJT VERANDERD, BEN

En ik denk: *JACO, GE KENT MIJ NIET.*

Hij loopt weg. De straat uit. Boos.

JACO!

Vrienden:

*Jarenlang gaat het goed,
koek en ei, zoals ze zeggen,
en dan ineens, knapt er iets.
Ge weet niet precies wat,
maar ge vertrouwt mekaar niet meer.
Of wel. Maar toch niet zoals vroeger.
Ge twijfelt. Aan mekaar.*

Als ik de hoek omsla is hij weg.

JACO ALSJEBLIEF...

Ik zie hem nergens.

Maar ik ruik hem.

Heet zweet. Een donkere geur.

Ik volg zijn spoor.

Een weg langs park en plein en straatjes
leidt me naar een steeg die bij het nieuwe woonblok uitkomt.

Daar zie ik hem.

Hij staat tussen twee auto's. Ziet mij niet.

Het kwijl loopt uit zijn bek. Zijn adem houdt hij binnen.

Hij kijkt.

Waar kijkt hij naar?

En dan zie ik ze.

Twee honden liggen daar, te slapen in de zon.
Een grote: lang, zwart krulhaar
en een iets kleinere. Wit.
Zij liggen lui, hun snoet tussen hun poten.

Eva's oor eraf en zij liggen hier te zonnen. Op te warmen.
Hot Dogs. Harige worsten.
Kuttekoppen. Stinkbeesten.

Jaco staat stil. Ik sta stil.
Vanuit een open raam aan de overkant:
de geur van geroosterd brood.
Jaco rekt zijn kaken. Zijn aders kloppen in zijn poten.
Zijn oren kantelen naar voren.
En er is geen geluid.
Zachtjes, traag, buigt hij door zijn achterpoten.
Klaar om te springen.
Opeens: de ogen van de zwarte. Toont zijn tanden en gromt.
Gromt naar Jaco.

GRRRRR

En dan gebeurt het.
Jaco springt
en bijt de zwarte in zijn schoft.
De witte springt recht. Jaco geeft hem een krab.
Het beest deinst weg en KEFT.
Vier keer. Een geluid, hard als metaal.
En nog geen tel later is de stille steeg
gevuld met blaffen en gekef.

Alsof zij op een teken hebben gewacht, komen,
uit alle hoeken en huizen van het woonblok,
nieuwe honden aangestormd.
En Jaco daar, staat alleen.
Ik spring op hem toe
LOPEN, JACO!
En als twee panters schieten wij vooruit,
de steeg uit en de hoek om.

Een meute honden achter ons aan.

Wij springen over auto's,
kruipen onder hagen,
schuiven uit op gladde tegels...
We schudden ze van ons af.

EN?

Drie zitten er nog achter ons aan.

We rennen voort.

DAAR!

Aan het einde van de straat:

een vrachtwagen die staat te ronken.

We snellen erheen. De laadklep is al half omhoog.

We springen. Hebbes. En van daaruit op het dak.

Onder ons blaffen en springen drie honden tegen de wagen op.

De wagen claxonneert en hij vertrekt.

De beesten erachter.

Maar wij rijden sneller.

En hijgend, in de hitte van de middagzon,

blijven zij, één na één,
staan.

SHIT! zegt Jaco en kijkt mij angstig aan.

WAT IS ER?

IK HEB MIJN RIJBEWIJS NIET BIJ...!

We lachen.

Van op het dak van een huis kijkt
een hond hen na.

Hij is groot en hij is mager.

Hij heeft lange, grijze haren
en een staart als een pluim.

GE BLOEDT, JACO, AAN UW BUIK.

EEN SCHAAFWOND, MEER NIET.

Hij likt eraan, kijkt donker voor zich uit:

ER MOET IETS GEBEUREN, BEN.

NU.

HET IS OORLOG.

- ZES -

Ben is Eva gaan zoeken. En vond haar thuis.
Van haar rechteroor was inderdaad een stukje af.
Het was gezwollen en er zat een korst aan.
GELUKKIG IS HET ER NIET HELEMAAL AF, UW OOR had hij gezegd.
 EN WAT ALS HET ERAF ZOU ZIJN? zei zij
 IK ER HEB ER TOCH NOG EEN...

Ben had erom gelachen.
Maar toen hij het zich echt voorstelde, Eva met maar één oor,
was het lachen hem vergaan.

Zij hebben lang samen gezeten, de rest van de dag.
En voor de zonsondergang,
zijn ze naar het kanaal gegaan.
Ben heeft veel verteld. Over vroeger.
Over hoe hij hier beland is. En gebleven.
En dat hij er nu soms over denkt om...
WILT GIJ DAT OOK NIET SOMS?
GEWOON ALLES ACHTERLATEN.
GEWOON VERTREKKEN. MAAKT NIET UIT NAAR WAAR.
ERGENS ANDERS.
WAAR GE ALLEEN KUNT ZIJN.
GEWOON.
ZONDER PROBLEMEN.
ERGENS WAAR GE MET RUST GELATEN WORDT.

Eva zegt weinig. Zij luistert.
En ze is de hele tijd ongelooflijk mooi.
NU, BEN, NU MOET GE HET DOEN. STRAKS IS HET TE LAAT...

FLOEP zegt Eva

En de zon is helemaal onder.
Enkel nog een rode gloed
*- donkergroen voor hen,
want honden zien geen rood.
Rood is voor honden donkergroen -*

een donkergroene gloed
die stukje bij beetje duisterder wordt.

IK WIL EIGENLIJK ALLANG, EVA, AL HEEL LANG ...

WAT DAN?

IK WEET NIET ...

WAT WEET GE NIET?

JA, IK BEDOEL, NEE ...

IK WEET NIET WAT IK BEDOEL.

En plots doe ik het.

Ik sluit mijn ogen, buig mij over haar heen
en kus haar. Lang en zacht.

Het lijkt alsof ik val.

Eindeloos val. In een put zonder bodem.

Alsof ik vlieg tussen de golven, zwem tussen de wolken.

Alsof daar in de diepte van de vissen,
achter de groene gordijnen van de lucht,
de natte zon het brandend water wordt
en de zingende hemel, mijn hart.

Als ik mijn ogen weer open doe is het donker.

EVA...

Zij staart naar het water, zegt

SSSST

...

EVA, IK WIL U IETS VRAGEN

Weer zegt ze SSSST

GE MOET GEWOON JA OF NEE ZEGGEN.

IK WIL U VRAGEN, EVA, OF GE MEE, SAMEN MET MIJ,
WILT VERTREKKEN?

Er verschijnt een droevige glimlach om haar mond.

GE WOU TOCH ALLEEN ZIJN, BEN?

NEE.

IK WIL NIET ALLEEN ZIJN.

Ze springt recht, zucht
GE ZIJT TE LAAT, BEN, TE LAAT... en ze loopt weg.

- ZEVEN -

*Het lastige met meisjes is dat het altijd 'juist' moet zijn.
Ge moet uw best doen maar het mag er niet zo uitzien.
Ge moogt niet stoer doen want dan lachen ze u uit.
Stoer zijn daarentegen, is dan weer wel goed.
En als zij u willen, moogt ge u niet vergissen. Ge moogt niet
twijfelen.
Ge moet op het juiste moment het juiste doen.
Niet te vroeg, of ge maakt het kapot
maar ook niet te laat. Want soms is het ineens voorbij.*

Ben kan niet slapen.
De nacht is heet.
Hij heeft dorst.
Hij staat voor de ingang van het nieuwe woonblok.

Hij huivert.
Zijn staart tegen de grond.
WAT DOE IK HIER?
Wit licht brandt in de gangen.
Rondom het grote gebouw is het donker.

Hij doet hier niks verkeerd.

Dorst heeft hij.
Achter het gebouw: een straatje dat lijkt dood te lopen
met aan weerszijden garages. Zonder poorten.
Ze zijn leeg.

Ben loopt het straatje in.
Alleen nog maanlicht om te zien.
In de holle ruimtes om hem heen

hoort hij het trippelen van zijn poten weerklinken.
Hij is bijna aan het einde:

SNUF
SNUF SNUF SNUF

Hij is hier niet alleen.
Hij ruikt hond.
Hij draait om zijn as om het geurspoor te vinden en hoort dan:

GOEIENAVOND

EXCUSEER zegt Ben en hij wil zich uit de voeten maken
IK HOOR HIER EIGENLIJK NIET THUIS.

HOOR IK HIER DAN THUIS? vraagt de hond,
IK MAAK GEWOON EEN WANDELING. IK KON NIET SLAPEN EN...
De ander onderbreekt hem.

U ZIET ER DORSTIG UIT
IK HEB HIER WATER.

In het schuine maanlicht:
een grote, magere hond
met lange grijze haren.
Zijn ogen verdwijnen er bijna in.
Zijn staart: als een pluim.

JA. WATER.
DAT WIL IK WEL.
De hond toont hem een emmer.
Ben drinkt.

HOE WIST U DAT IK DORST HAD?
HET IS WARM zegt de ander
...
EN U HEEFT EEN ZWARE DAG ACHTER DE RUG.

Wat weet hij daarvan?
WIE BENT U, MISSCHIEN?
MISSCHIEN...
MISSCHIEN BEN IK UW VRIEND.

MAAR ZEG MAAR ISMAÏL.
AANGENAAM.

Ismail blijkt de oudste van de nieuwe honden.
Hij komt van ver.
Uit de bergen van Kirgizië. Een land voorbij de zwarte zee.
Hier is hij de leider van de groep nieuwe honden
maar wil niet zo genoemd worden.
GIDS zegt hij HUN GIDS.
Hij vertelt veel over zijn leven.
En over zijn vroegere thuis. De bergen.

In de verte klinkt een grom,
het kaïeten van een hond.
ZE VECHTEN zegt Ismail.
OOIT WAREN WIJ WOLVEN.
ZELFSTANDIG. ONAFHANKELIJK.
SINDS WE HOND ZIJN,
ZIJN WE BANG GEWORDEN.

Dan spreekt hij over het leven in de stad.
En over hier.
Uit wat hij zegt, maakt Ben op dat Ismail precies weet wie Ben is.
UW VRIEND IS ONVERSTANDIG zegt hij.
MET BLOED WORDT NOOIT EEN RUZIE BIJGELEGD.

Ben is het met hem eens
maar hij wijst ook op het voorval met Eva.
DAAR IS HET TENSLOTTE MEE BEGONNEN.
Daarop zegt de oude dat de daders 'toereikend gestraft' zullen
worden.

ALS
Als zegt hij
VAN UW KANT OOK EXCUSES WORDEN GEMAAKT.
UW VRIEND MOET MORGEN ZONDER DRALEN
HIERHEEN KOMEN. HIJ KAN DAN, OOG IN OOG MET
ZIJN TEGENSTANDERS, HET ONMIN BIJLEGGEN.

Zo zegt hij dat.

Ben verzekert hem dat hij Jaco de boodschap,
zal overbrengen, zodra hij kan.

WACHT ER NIET MEE zegt Ismaïl
DE TOEKOMST VAN DE WIJK LIGT IN UW HANDEN.
WANT U WEET: EEN SLACHTOFFER IS SNEL
GEMAAKT.

Dat weet Ben. Dat weet hij.

MAAR
OMDAT IK ZIE DAT MET IEMAND ALS U
GOED TE PRATEN VALT,
HEB IK ER ALLE VERTROUWEN IN
DAT DE VREDE IN DE WIJK
WELDRA HERSTELD ZAL ZIJN.

Ben voelt opluchting.

DAT KOMT GOED zegt hij in zichzelf.

En als hij na hun afscheid
naar zijn schoorsteen wandelt
denkt hij:

KIRGIZIË.

MISSCHIEN MOET IK DAAR MAAR EENS NAARTOE...

WE ZIEN WEL zegt hij.

En eindelijk, hier, op zijn schoorsteen,
hoog boven de stad
valt Ben in een zachte slaap.

- ACHT -

*Er was er eens een
die altijd het gevoel had dat het elders beter was.
Hij is op een ochtend vertrokken. Op reis. Naar een betere plek.
's Avonds komt hij ergens toe en hij denkt
AH, HIER IS HET BETER.*

Maar de volgende dag is dat gevoel voorbij.

*Hij gaat terug op weg, naar een betere plek.
Na drie dagreizen komt hij 's avonds ergens toe en hij denkt
AH! HIER IS HET ECHT BETER!
Na een verkwikkende slaap wil hij aan de nieuwe dag beginnen
maar*

weer is dat gevoel voorbij.

*Hij gaat opnieuw op weg.
Twee weken stapt hij verder.
En op een avond komt hij op een plek waarvan hij denkt
AAAHH! MAAR HIER! HIER IS HET ECHT BETER!
Hij slaapt! Herboren wordt hij wakker! En hij denkt*

*NEE
TOCH VERDER*

Dus gaat hij weer maar eens op weg.

*Vijftien jaar heeft hij gereisd. De wereld rond.
's Avonds komt hij ergens toe en hij denkt:
NU IS HET GOED GEWEEST. IK VIND HET NIET. HIER BLIJF IK.*

*Pas de volgende dag ziet hij dat hij terug is op de plek
waar hij vijftien jaar tevoren is vertrokken.*

- NEGEN -

Op het moment dat ik wakker schiet,
schuift er een grijze wolk voor de zon
die de rest van de dag zal blijven hangen.

Het is kouder geworden.

VERTREK DAG denk ik.
Ik zie de stad.
Ver onder mij:
de straten, het pleintje,
het park in de verte.
Naast het park de stinkbeek
die onder de grond verdwijnt.

Ik kijk naar de kasseiweg
waarlangs ik jaren geleden ben toegekomen.
Daarlangs zal ik straks ook weer vertrekken.

Vanop de hoge schoorsteen waar ik zit
zie ik de hele wijk.

Het is rustig? Weinig honden op de been?
Normaal is het veel drukker?

En dan pas krijg ik in de gaten
dat alle honden die ik zie
bekenden zijn.
Vicky en Susanne Elise, samen onderweg.
Domme Dave
springt naar een tak
die boven in een boom is blijven hangen.
Ik laat mijn blik over de wijk gaan.
Maar nergens een nieuwe hond te zien.

Ik kijk naar het woonblok.

Ook geen kat.

Maar dan zie ik het dak.
Boven op het grote grijze gebouw
ligt een hond.
Ik ken hem niet, één van de nieuwe.
Hij ligt stil. Onbeweeglijk.
Zijn haar dat wappert in de wind.
Eromheen zijn bloemen neergelegd.
Is hij dood?

En aan de rand van het dak staat Ismail.
De neus hoog in de lucht.
En op elk van de vier hoeken van het platte dak
staat nog een hond.
Zij speuren de wijk af
op zoek naar
iets.

Wat doen ze?
Wie of wat houden zij in het oog?

En:
op elk dak van elk huis over de hele wijk
staan honden op de uitkijk.
Geconcentreerd.
Klaar.
Klaar waarvoor?

WACHT ER NIET MEE zei Ismail
EEN SLACHTOFFER IS SNEL GEMAAKT.

En dan denk ik: *JACO!*

- TIEN -

Ik begin haastig aan de afdaling langs de steile ladder.
Zo snel ik kan, ren ik naar het pleintje.

ZE ZIEN MIJ...

Om geen verdenking te wekken
vertraag ik, rem ik af
en doe daarna alsof ik rustig wandel.
Iets voorbij het pleintje sla ik af,
verdwijnt uit het beeld
in een rij rozenstruiken.
Mijn vel en vacht vol scherpe stekels
baan ik mij een weg tot bij het huis van Jaco.

EVA.

Ik ruik
haar heerlijke geur.
En zie haar dan.
Onder een afdak.
Jaco, naast haar. Tegen haar aan.
Ze lachen.

JACO...

HA, WIE WE DAAR HEBBEN...
NOG NIET VERTROKKEN? en hij lacht.
VERTROKKEN?
"NAAR ERGENS WAAR HET BETER IS.
ERGENS WAAR GE MET RUST GELATEN WORDT."
Eva kijkt weg.

Ze heeft het hem verteld.

JACO, DE HONDEN VAN HET WOONBLOK.
ZE HOUDEN ONS IN HET OOG.

HOEZO?
ZIJ STAAN OP DE DAKEN.
OVERAL!

HET IS HIER ONZE WIJK. MIJN WIJK! GODVERDOMME!
HEBBEN ZE DAT NA VANNACHT NOG NIET BEGREPEN?

...
WAT HEBT GE GEDAAN, JACO?

...
JACO, WAT HEBT GE GEDAAN?
Hij snuift en zegt dan:
ZIJ ZIJN BEGONNEN.

Eva vertrekt.
Kijkt niet naar mij om.
Jaco loopt rondjes.

WAT! HEBT! GIJ! GEDAAN!?
Hij staat stil, kijkt mij aan,
IK HEB ER EEN GEPAKT.

Laat in de nacht
Hoet en Cassius aan zijn zij
was hij naar het woonblok gegaan.
Gewacht tot er één buiten kwam.
En dan gebeten.
Twintig, dertig keer misschien.
Hij ademde nog, de ander
maar bewegen deed hij niet meer.

HIJ IS DOOD, JACO
DOOD?

ZE MAKEN U AF, JACO.
GE MOET HIER WEG.
ONMIDDELLIJK.

Maar alle straten, elke hoek,
geen plek waar ze ons niet zien.
DE SCHOORSTEEN.
DAAR MOET HIJ HEEN.
DAAR IS HIJ VEILIG.

Zo hard we kunnen rennen we naar het park.
Wij zoeven door de straten.
Gevolgd door al die ogen.
De wind suist in mijn oren.
Aan de overkant
staan Hoet en Cassius.
Jaco roept hen iets toe. Als een bevel.
Maar ik versta het niet.
Daarna rent hij me voorbij.
Tot aan het park.

We springen in de stinkbeek.

Boven ons horen we
een horde honden die het park instormt.
Zij blaffen en zij grommen.
Maar voor ons zijn ze te laat.
Want op dat moment verdwijnen wij
in het stenen gewelf van de gracht
onder de grond.

Meer dan een kilometer drijven wij mee.
Dwars onder de huizen, het pleintje, het woonblok,...
En vallen dan met onze kont
pardoes in het kanaal.

Op de kade
sluipen we de hoge schoorsteen op.
Pas daar, hoog boven de stad
schudden wij ons droog.

Aan de rand van het park, veraf,
lopen honden nog steeds alle kanten uit
om Jaco en mij te vinden.
Geen flauw benul waar ze moeten zoeken.

WIE HOOG ZIT, ZIET VEEL zeg ik.

WIE HOOG ZIT, ZIT ALLEEN zegt Jaco.

- ELF -

Ik vertel hem over mijn ontmoeting met Ismail vannacht.
IK MOET MET HEM SPREKEN, JACO.
AL WEET IK HOEGENAAMD NIET
WAT IK HEM MOET ZEGGEN.
MAAR HET IS UW ENIGE KANS.

Hij wil iets zeggen, maar bedenkt zich.
Hij kijkt voor zich uit, de diepte in.

MET BLOED, JACO, WORDT NOOIT EEN RUZIE BIJGELEGD.
BLIJF HIER WACHTEN TOT IK TERUG BEN.

EN HOE ZIT HET MET UW PLANNEN OM WEG TE GAAN?
De tweede keer dat hij dat zegt.
DACHT GE DAT ZE HET MIJ NIET ZOU VERTELD HEBBEN?
EVA VERTELT MIJ ALLES, BEN.

Eva vertelt hem alles.
Eva vertelt hem alles.

TE LAAT, BEN, GE ZIJT TE LAAT.

Vloeken wil ik.
KLOOTZAK wil ik zeggen.
Tegen mezelf of tegen Jaco?
Maar ik doe het niet.

IK GA NIET WEG, JACO.
IK HEB BESLOTEN OM TE BLIJVEN.
Hij zwijgt.
IK LAAT JULLIE NIET IN DE STEEK.
DE BOEL STAAT OP ONTPLOFFEN.
DE BOEL IS AL ONTPLOFT, BEN
WE KUNNEN NIET MEER TERUG.

ER IS MAAR ÉÉN DING DAT WE KUNNEN DOEN.
WAT DAN?

WIJ TEGEN HEN.

JACO,
IK PROBEER TE ONDERHANDELEN.

ER MOET NÙ IETS GEBEUREN, BEN
JACO, ZIJ ZIJN MET DRIE KEER ZOVEEL...!

GIJ ZIJT BANG, BEN.

EN GIJ ZIJT DOM!

Het is er uit voor ik het weet.

Hij trekt zijn ogen heel ver open.

ZO. DUS DAT IS HOE GIJ OVER MIJ DENKT...

NEE, HET IS NIET WAT IK BEDOELDE.

HET IS HEEL ZEKER WAT GE BEDOELDE.

IK WEET WAT GIJ DENKT.

IK WEET HEEL GOED DAT GIJ DENKT

DAT WIJ U HIER NODIG HEBBEN.

MAAR DIE TIJD IS VOORBIJ, BEN.

GA MAAR WEG. GA ER MAAR VANDOOR.

IK HEB LANG GEDACHT DAT GIJ ÉÉN VAN ONS WAART,
MAAR EIGENLIJK ZIJT GIJ EEN VREEMDE.

Het voelt

alsof er met een zware steen op mijn kop wordt geklopt.

Alsof mijn schedel kraakt.

Ik kijk naar de grijze lucht.

Daar staan we.

Ooit de beste vrienden.

Nu bevroren naast elkaar.

MISSCHIEN HEBT GE GELIJK, JACO.

MISSCHIEN MOET IK MAAR WEGGAAN.

MAAR ZEG NIET DAT GE MIJ NIET NODIG HEBT.

WANT ALLEEN IK

KAN OP DIT OGENBLIK
UW LEVEN REDDEN.

GE ZIJT TE LAAT, BEN. TE LAAT.

En op het plein zie ik
Hoet en Cassius.
Achter hen:
Adje Spek,
Helder met de snottebel,
De Frak,...
Met tien of elf zijn zij.
En tegenover hen:
Een meute nieuwe honden uit het woonblok.
Zijn het er twintig?
Zijn het er dertig?
Zij grommen en zij blaffen.
Zo meteen barst daar de hel los.

JACO, WAT IS DIT?!
DIT IS
WAT IK ZE GEVRAAGD HEB OM TE DOEN.
HOE KUNT GE NU ZO DOM ZIJN!?
WEL zegt hij
een vreemde glimlach om zijn mond
IK MAG DAN MISSCHIEN DOM ZIJN
MAAR NAAR MIJ LUISTEREN ZE WEL.
HONDEN, BEN, HEBBEN HET LIEFST DAT
IEMAND HEN ZEGT WAT ZE MOETEN DOEN.
ANDERS WORDEN ZE BANG. EN VALS.
HEEFT NIEMAND U DAT OOIET VERTELD?

Ik voel hoe mijn binnenste in brand schiet.
Mijn hart klopt in mijn bek,
mijn oren kantelen naar voren, en ik BLAF.
VECHT DAN, STOMKOP!
ALS DAT IS WAT GE WILT.

IK STA HIER.
WILT GE BIJTEN? BIJT, DAN!

Ik storm op Jaco af
en geef hem een klauw.
Ik denk niet meer.
Ik bonk,
stoot met mijn kop tegen Jaco.
VECHT DAN!
OF DURFT GE NIET, MISSCHIEN!
Jaco maakt een sprong opzij.
NIET HIER!!!
NIET HIER OP DE SCHOORSTEEN!

WEL HIER!!!
Nog een klauw.
Jaco ontwijkt,
schuift uit
en trapt naast de rand.
Ik zie de verschrikking in zijn ogen.
Hij spartelt wild met zijn poten,
grijpt maar grijpt ernaast
en valt dan
in de diepte.

JACOOOO!

Alles is stil.

Een tel.
Nog een tel.
Drie tellen.
En dan hoort Ben,
ver beneden hem,
een doffe klap.
Daarna is het weer stil.

Boven hem: de wolken.
Beneden hem: de stad.
En ook: Jaco.

WAT DOE IK HIER?
DIT BEN IK NIET... DIT KAN IK NIET ZIJN.
Hij duizelt.
Hij voelt dat hij wil vallen.
Alles wordt zwart voor zijn ogen.

IK BEN NIET MEER.
IK WAS,
IK WAS,
IK WAS...

En dan: een regendruppel op zijn kop.
Hij schrikt.
Hij doet zijn ogen open.
Het regent.

Wat daarna komt, moet nog gebeuren.

- TWAALF -

Ben zal nog lang blijven staan naast de dode Jaco.

Eerst zal hij lange tijd naar Jaco kijken.
Het zal lang duren voor hij gelooft
dat die niet meer beweegt.
Daarom, alleen al daarom,
zal hij er zo lang naar kijken.

Dan zal hij Eva gaan zoeken.
Hij zal langs het plein komen.
En het zal leeg zijn. Zoals ook alle straten leeg zijn.
Hij zal denken aan de honden die hier gevochten hebben.

Hij zal het vele bloed zien.
Hij zal ernaar kijken
en zien
hoe de regen het langzaam wegspoelt.
Hij zal Eva vinden. (Heelhuids. Behalve dan haar oor.)
Hij zal zeggen:
GE MOET MEEKOMEN.

Zij zal lang naar Jaco kijken
en dan vragen hoe het gebeurd is.
HIJ IS GEVALLEN zal Ben zeggen HIJ IS GEVALLEN.
Eva zal hem aankijken en niets zeggen.
Ben zal tranen in zijn ogen krijgen.
Hij zal huilen.

Wat zullen ze nog doen?
Ze zullen daar staan en ze zullen zwijgen.
Ze zullen wachten.
Tot de regen hen wegjaagt.

De dag erna zal de zon terug schijnen.

Maar Ben zal al vertrokken zijn.

EINDE